

مرجع‌شناسی معلولین در شبکه جهانی

اباذر نصر اصفهانی

مقدمه

اما هنوز معلولین متن مرجع‌شناسی متناسب با کارهای آموزشی و پژوهشی خود ندارند. اما این مقاله در دو فصل به معرفی منابع مرتبط به معلولین و اینترنت و بانک‌های مهم اطلاعاتی می‌پردازد.

اینترنت جامعه و فرهنگ معلولین را متحول ساخته است و می‌توان گفت مهم‌ترین ابزاری است که تاکنون معلولین داشته‌اند. اما هنوز برخی از معلولین با این ابزار آشنایی کافی و کامل ندارند. به منظور آشناسدن بیشتر با اینترنت، منابعی که درباره این کشف بشری عرضه شده اینجا معرفی می‌شود. دفتر فرهنگ معلولین در صد تألیف یک مجموعه کامل مرجع‌شناسی درباره اینترنت و چگونگی استفاده معلولین از آن و انتشار مجموعه‌ای به صورت کاغذی و گویا است. از اینرو از متخصصان استدعا داریم در این زمینه، دفتر را یاری فرمایند.

* منابع راهنما

در این فصل منابعی معرفی می‌شود که اینترنت را به عنوان یک ابزار کارآمد برای معلولین معرفی می‌کند؛ مشکلات و آسیب‌های این ابزار را توضیح می‌دهد؛ روش استفاده از اینترنت را به معلولین می‌شناساند و بالاخره جنبه‌های مختلف اینترنت را برای توان‌خواهان تحلیل و بررسی می‌نماید.

جست‌وجوی منابع و اطلاعات یکی از پایه‌های اصلی هر تحقیق علمی و پژوهشی است. برای نوشتن یک مقاله یا پایان‌نامه خوب و مطابق با استانداردهای جهانی شما باید پیشینه و سوابق مربوط به سوژه تحقیق خود را مطالعه کرده و کاملاً بر آن مسلط باشید که البته انجام این کار بدون استفاده از منابع اینترنتی غیر قابل اجرا است یا بد اجرا خواهد شد. رایگان و در دسترس بودن جدیدترین مجلات، کتب و مقالات پژوهشی فارسی و انگلیسی سراسر جهان از جمله مزایایی است که اینترنت به‌عنوان یک ابزار تحقیق قوی در اختیار کاربران گذاشته است. اما بسیاری از دانشجویان و محققانی که به تازگی وارد عرصه پژوهش شده‌اند، از رمز و رازهای یک جست‌وجوی حرفه‌ای در دنیای وسیع و بی‌پایان اینترنت بی‌اطلاع بوده و به‌طور شایسته از آن بهره نمی‌برند. در این گزارش شما با مهمترین پایگاه‌های اینترنتی مرجع در زمینه تحقیق و پژوهش آشنا خواهید شد.^۱

مرجع‌شناسی به عنوان دانشی که به منابع اصلی و زیربنایی و مرجع می‌پردازد، با ظهور اینترنت، متحول شده است. هر دانش پژوه و دانشجویی، در هر رشته‌ای ضرورتاً باید با رفرنس‌ها و مرجع‌های مرتبط با علوم مورد علاقه‌اش، آشنا باشد. بدون مرجع‌هایی مثل دیکشنری لغت، لغت‌نامه‌های چند زبانه، دائرةالمعارف‌ها، فرهنگ‌نامه‌ها، کتابشناسی‌ها، کارهای آموزشی و پژوهشی به سختی پیش خواهد رفت. از اینرو متصدیان تعلیم و تربیت، قبل از شروع به آموزش‌های اصلی، چند ساعتی، آموزش مرجع‌شناسی می‌گذارند. چند متن آموزشی مرجع‌شناسی هم در چند دهه اخیر منتشر شده است.

۱. کتاب ماه کلیات، شماره ۱۵۳، شهریور ۱۳۸۹، ص ۱۰۳.

الف) کتاب

- تورهای اینترنتی مسافرت‌های مجازی ویژه معلولان و بیماران خاص، تدوین و تنظیم سازمان همیاری اشتغال دانش‌آموختگان (جهاد دانشگاهی)، تهران، موسسه کار و تامین اجتماعی، ۱۳۹۰، ۵۸ص.

- دسترسی الکترونیک برای افراد کم‌توان، نادر غنی‌زاده و علیرضا مقدمی و محمدجواد جعفریان، تهران، سازمان بهزیستی کشور، اداره کل روابط عمومی، ۱۳۸۷، ۶۷ص.

ب) پایان‌نامه

بررسی وضعیت استفاده از فن‌آوری اطلاعات توسط دانشجویان معلول دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران، تهران و شهید بهشتی، تقی تقی‌پور، به راهنمایی فاطمه اسدی کرگانی و مشاوره آمار فاطمه حسینی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، تهران، ۱۳۸۱.

این پژوهش با روش پیمایشی - توصیفی به تعیین وضعیت استفاده از فن‌آوری اطلاعات توسط دانشجویان معلول دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران، تهران و شهید بهشتی می‌پردازد. جامعه مورد پژوهش شامل کلیه دانشجویان معلول، اعم از جانباز و غیرجانباز در سه دانشگاه علوم پزشکی ذکر شده و تعداد کل جامعه پژوهش ۶۰ نفر بوده است. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه‌ای است با ۱۵ سوال به منظر تجزیه و تحلیل اطلاعات از جداول توزیع فراوانی و نمودارها استفاده شد. اکثریت دانشجویان معلول دانشگاه علوم پزشکی ایران (۶۲/۵) از فن‌آوری اطلاعات استفاده می‌کنند، اما ۶۳/۶ درصد از دانشجویان معلول علوم پزشکی شهید بهشتی و ۶۱/۹ درصد از دانشجویان معلول علوم پزشکی تهران، از فن‌آوری اطلاع‌رسانی به دلایلی استفاده نمی‌کنند. در این پژوهش دلایل عدم استفاده از فن‌آوری اطلاعات توسط دانشجویان معلول مورد مطالعه معلوم می‌شود، که بیشترین درصد در عدم استفاده از فن‌آوری اطلاعات ۶۶/۷ درصد در دانشگاه علوم پزشکی ایران به دلیل مشکلات جسمی مطرح می‌باشد. در دانشگاه علوم پزشکی تهران علت اصلی عدم استفاده از فن‌آوری اطلاعات این بوده که چگونگی استفاده از آن را نمی‌دانستند ۳۸/۵ درصد و همین عامل بالاترین درصد عدم استفاده از فن‌آوری اطلاعات را در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی ۳۵/۷ درصد به خود اختصاص می‌دهد. در زمینه موارد استفاده از فن‌آوری اطلاعات توسط دانشجویان معلولی که از این فن‌آوری استفاده می‌کنند، یافته‌های

به دست آمده حاکی از این است که بالاترین درصد (۶۰ درصد) در دانشگاه علوم پزشکی ایران برای تهیه پایان‌نامه و ۵۰ درصد هم در دانشگاه علوم پزشکی تهران و هم در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی برای تهیه گزارش تحقیقاتی است. به طور کلی منابع الکترونیک مورد استفاده در سه دانشگاه مزبور به ترتیب اولویت عبارت است از: (۱) منابع کتابی (۲) منابع غیرکتابی (۳) کتابهای درسی (۴) اطلاعات کتابشناختی و (۵) چند رسانه‌ای‌ها از جمله نکات مشخص شده در این پژوهش این است که هنوز فن‌آوری اطلاعات انطباق‌پذیر برای استفاده دانشجویان معلول در دانشگاه‌های مورد بررسی فراهم نشده است و این گروه از دانشجویان همچنان ناگزیرند از فن‌آوری اطلاعات معمول که برای افراد عادی در نظر گرفته شده است، استفاده کنند و خود همین عامل باعث شده است که کمترین میزان استفاده از فن‌آوری اطلاعات صورت گیرد، یعنی ۵ ساعت در هفته که حداقل سطح استفاده به شمار می‌آید.

سطح آشنایی دانشجویان معلول با مجموعه تجهیزات فن‌آوری انطباق‌پذیر در حد هیچ است. در خصوص میزان فراهم بودن امکانات برای دانشجویان معلول، اکثریت قاطع افراد جامعه پژوهش معترفند به اینکه به تناسب نوع معلولیت آنها تسهیلات و امکانات ضروری برای استفاده از منابع اطلاعاتی فراهم نگردیده است. تنها در مورد ترکیب‌کننده‌های صوتی و میزان ضرورت استفاده از آن در بین سه دانشگاه تفاوت معنی‌داری وجود دارد (P = ۰/۰۳۱) اما در مورد ضرورت استفاده از سایر تجهیزات انطباق‌پذیر بین دانشجویان معلول سه دانشگاه اختلاف معنی‌داری وجود ندارد از یافته‌های دیگر این پژوهش آن است که اکثریت دانشجویان معلول مورد مطالعه (۷۴ درصد) تشکلی نهادی تحت عنوان «دفتر خدمات ویژه معلولین» را در دانشکده خود برای طرح و بررسی مسایل، ایجاد هماهنگی برای حل و فصل آنها، پیگیری امور در رابطه با تهیه تجهیزات مربوط به فن‌آوری اطلاعات برای خود ضروری و سودمند تلقی می‌کنند. این پژوهش مهمترین مشکلات دانشجویان معلول را در موارد ذیل می‌داند: (۱) استقرار محل کنونی کتابخانه‌ها و سایت‌های اینترنتی در طبقات غیرهمکف و نبودن بالابر، (۲) فراهم‌نبودن امکانات ویژه معلولین در زمینه استفاده از فن‌آوری اطلاعات، (۳) محدود بودن خطوط اینترنتی و (۴) فقدان میز کار قابل تنظیم در ایستگاه کار رایانه‌ای و اینترنت

ج) مقاله مجله

- «اینترنت برای معلولان قابل استفاده می‌شود»، دانش و کامپیوتر، ش ۶، تابستان ۱۳۷۹، ص ۲۳.
- «بررسی مفاهیم یادگیری الکترونیکی و کتابخانه‌های مجازی و بیان اهمیت آنها برای نابینایان»، رضا اطلسی، اطلاع‌یابی و اطلاع‌رسانی، شماره ۱۳، آبان ۱۳۸۷، ص ۲۷.
- «بزرگراه‌های اطلاعاتی و نابینایان»، نورمن کومبز، ترجمه تاج الملوک ارجمند، مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، ش ۳۳، بهار ۱۳۷۷، ص ۱۰۶-۱۱۰.
- «پایگاه اطلاع‌رسانی پژوهشکده کودکان استثنایی»، بهنام بهراد، تعلیم و تربیت استثنایی، ش ۳، مهر ۱۳۸۰، ص ۲۰-۲۲.
- «پایگاه اطلاعاتی مؤسسه اروپایی آموزش و پرورش افراد دارای نیازهای ویژه»، تعلیم و تربیت استثنایی، ش ۴-۵، آبان ۱۳۸۰.
- «دسترس‌ی معلولان به وب»، ترجمه مهدیه چراغیان، علم الکترونیک و کامپیوتر، دوره ۲۳، ش ۲۸۵، سال ۱۳۷۹، ص ۱۲۶-۱۳۰.
- «فن آوری اطلاعات و معلولیتها»، صمد ساعی منش، تعلیم و تربیت استثنایی، ش ۱۴، بهمن ۱۳۸۱، ص ۱-۲.
- «کاربرد فناوریهای نوین در ارائه خدمات کتابخانه‌ای به معلولین جسمی»، فرشته دیده‌گاه و مرجان خجسته‌فر، اطلاع‌یابی و اطلاع‌رسانی، ش ۲۰، خرداد ۱۳۸۸، ص ۱۶-۲۵.
- «مجموعه دستورالعمل‌های W3C برای سهولت بخشیدن دستیابی معلولین به وب»، علم الکترونیک و کامپیوتر، ش ۳۰۴، سال ۱۳۸۱، ص ۹۷-۹۸.
- «معرفی پایگاه اطلاع‌رسانی در زمینه آموزش فراگیر»، تعلیم و تربیت استثنایی، ش ۱۸-۱۹، خرداد و تیر ۱۳۸۲، ص ۸۱.
- «معرفی پایگاه اطلاع‌رسانی در شبکه جهانی رایانه‌ها (اینترنت): پایگاه اطلاع‌رسانی انجمن جهانی portage»، ترجمه صمد ساعی منش، تعلیم و تربیت استثنایی، ش ۱۰-۱۱، تابستان ۱۳۸۱، ص ۵۳.
- «نابینایان قدم به دنیای اینترنت نهادند»، علم الکترونیک و کامپیوتر، ش ۲۵، سال ۱۳۸۱، ص ۸.
- «نابینایان می‌توانند از اینترنت استفاده کنند»، زن روز، سال ۱۳۷۸، ص ۲۶-۲۷.

«نابینایان هم می‌توانند کاربر اینترنت شوند»، امیر دیوانی؛ پیام ارتباطات، تیر ۱۳۸۰، ص ۴۰.

«وبلاگ نویسان دارای معلولیت: تجربه مقتدرسازی فردی اجتماعی در فضای وبلاگ»، مهدی منتظر قائم و کبری الهی فر، رفاه اجتماعی، شماره ۴۷، زمستان ۱۳۹۱، ص ۳۱۹-۳۵۵.

«وینتون کرف پدر ناشنوای اینترنت»، ترجمه ندا کبیریان، پیک توانا، ش ۳۸، دی و بهمن ۱۳۹۰، ص ۶۱.

د) مقاله روزنامه

«اینترنت برای نابینایان»، شهرام شریف، همبستگی، ۲۴ دی ۱۳۷۹.

«اینترنت در خدمت نابینایان»، راضیه کباری، همشهری، ۸ آبان ۱۳۸۰.

«اینترنت و نابینایان»، مهدی کیان‌پور، شرق، ۱۹ اسفند ۱۳۸۳، ص ۱۳.

«سایت انجمن نابینایان ایران»، علی محمد آقازمانی، آسیا، ۲۰ تیر ۱۳۸۴.

«لمس اطلاعات زیر انگشتان شما»، پونه شیرازی، جام‌جم، ۲۷ مهر ۱۳۸۳، ص ۱۰.

ر) منابع لاتین

«A Web navigation tool for the blind», Mary Zajicek & Chris Powell & Chris Reeves, As-sets '98 Proceedings of the third international ACM conference on Assistive technologies, January 1998, Pages 204-206.

Applicability of the Americans with Disabilities Act (ADA) to private Internet sites : hearing before the Subcommittee on the Constitution of the Committee on the Judiciary, House of Representatives, One Hundred Sixth Congress, second session, February 9, 2000, Washington , G.P.O.,2000,75p.

«Beyond ALT Text: Making the Web Easy to Use for Users With Disabilities», Kara P. Coyne, Jakob Nielsen,

«Computer and Internet use among people with disabilities», H. Stephen Kaye, Disability statistics report, Volume 13, (U.S. Dept. of Education, National Institute on Disability

shop on Web accessibility (W4A), May 18, 2004, New York City, New York.

The Web: Access and Inclusion for Disabled People ; a Formal Investigation, Disability Rights Commission, The Stationery Office, 2004, 48p.

«Web Accessibility for Disabled: A Case Study of Government Websites in Pakistan», M. Bakhsh, A. Mehmood, Frontiers of Information Technology (FIT), 2012 10th International Conference on, On page(s): 342 - 347
Web Accessibility for People with Disabilities, Mike Paciello, Taylor & Francis, 2000, 392p.

Web accessibility: web standards and regulatory compliance, Jim Thatcher, New York, Berkeley, 2006, 648 p.

* بانک‌های مآخذ علمی

تا چند سال پیش صرف وقت بسیار برای یافتن مشخصات یک کتاب و فقدان اطلاع از محل نگهداری یک منبع کمیاب، با وجود کتابخانه‌های عمومی و تخصصی متعدد در حوزه دانش‌های مختلف، از جمله مشکلاتی بود که بیشتر دانشجویان و دانش پژوهان، آن را تجربه می‌کردند. توجه به این مشکل، ضرورت انسجام بخشی اطلاعات و اطلاع‌رسانی در عرصه کتاب و کتابخانه را هویدا نمود. از اینرو نخبگان و علاقمندان حوزه کتاب، نشریه، پایان‌نامه، اسناد، مقالات و کتابخانه تصمیم به طراحی و ایجاد پایگاه‌های فراگیر با قابلیت یکپارچه‌سازی اطلاعات غیر

and Rehabilitation Research, 2000)

Computer and Web Resources for People With Disabilities: A Guide to Exploring Today's Assistive Technology, Hunter House, Incorporated, 2000, 364p.

«Designing the World Wide Web for people with disabilities: a user centered design approach»

Digital Disability: The Social Construction of Disability in New Media, Gerard Goggin, Christopher Newell, Rowman & Littlefield, 2003, 183p.

Disabled people and the Internet: experiences, barriers and opportunities, Doria Pilling, Paul Barrett, Joseph Rowntree Foundation, 2004, 90p.

Disability and Information Technology: A Comparative Study in Media Regulation, Eliza Varney, Cambridge University Press, 2013, 306p.

Disability and the Internet: Confronting a Digital Divide, Paul T. Jaeger, Lynne Rienner Publishers, 2012, 225p.

«Evaluation of a world wide web scanning interface for blind and visually impaired users», Mary Zajicek & Chris Powell & Chris Reeves, Proceedings of the HCI International '99 (the 8th International Conference on Human-Computer Interaction) on Human-Computer Interaction: Communication, Cooperation, and Application Design-Volume 2, Pages 980-984.

Forum guide to ensuring equal access to education websites : introduction to electronic information accessibility standards, National Forum on Education Statistics, Washington, DC, 2011, 34p.

«The user experience: designs and adaptations», Vicki L. Hanson, Proceedings of the 2004 international cross-disciplinary work-

سایت خانه کتاب

بهترین پایگاه برای افرادی که به دنبال اطلاعات جدیدترین کتابهای منتشر شده در ایران هستند، سایت اینترنتی موسسه خانه کتاب است. «خانه کتاب» موسسه ای غیرانتفاعی و غیر دولتی است که با هدف ارائه خدمات اطلاع رسانی در زمینه کتابهای منتشر شده در ایران از سال ۱۳۷۲ آغاز به کار کرده و پایگاه اینترنتی آن به نشانی www.ketab.ir به منظور در دسترس قرار دادن اطلاعات کتابها، در سال ۱۳۷۷ تأسیس شده است. مشخصات کتاب شناختی تمام کتابهایی که در کشور منتشر می شود، به انضمام معرفی کوتاه، تصویر روی جلد و نیز تصویر صفحات نخستین هر کتاب (تاقبل از متن اصلی)، دو روز پس از اخذ مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در این پایگاه ثبت می گردد. اطلاعات و راههای دسترسی به ناشران فعال کشور نیز در همین پایگاه قابل دستیابی است. علاوه بر اطلاعات کتابها و ناشران، مجموعه ای از بانکهای اطلاعاتی حوزه کتاب نیز در این موسسه تولید می شود که از طریق این پایگاه قابل دستیابی است.

این بانکها عبارتند از:

«بانک نسخه های خطی ایران و برخی کتابخانه های جهان»، «کتابفروشی ها»، «چاپخانه ها»، «اهل قلم»، «کاغذفروشی ها»، «لیتوگرافی ها»، «صحافی ها»، «مراکز پخش کتاب»، «تصویرگران»، «طراحان گرافیک»، «ناشران الکترونیک»، «نمایندگان ناشران خارجی».

پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID)

یکی از وبسایت های ضروری برای نوشتن یک مقاله یا

منسجم مراکز اطلاعاتی و کتابخانه های گوناگون، گرفتند. در اینجا چند بانک مهم که برای تحقیقات معلولین اهمیت دارد معرفی می شود. البته برخی از این بانکها از شیوه ها و فرمت هایی استفاده کرده اند که معلولین نمی توانند از آن فرمت استفاده کنند. به عبارت دیگر برنامه و ابزار لازم را ندارند یا موانع فنی وجود دارد. در شماره آینده به بررسی این نکته می پردازیم.

پایگاه اطلاع رسانی کتابخانه های ایران

پایگاه اطلاع رسانی کتابخانه های ایران با آدرس www.lib.ir به همت مؤسسه علمی فرهنگی دارالحدیث در سال ۱۳۸۷ در راستای پاسخ به نیاز فوق راه اندازی گردید. در این پایگاه می توان به صورت مجازی در کتابخانه های سراسر ایران حضور یافته و منابع را جستجو کرد. تا زمان تهیه این گزارش (مهرماه ۱۳۹۲)، ۳۹۲ کتابخانه از ۱۳۱ شهر کشور در این کتابخانه عضو شده اند و کاربران می توانند نیازهای تحقیقاتی خود را در ۹ میلیون و ۵۱۳ هزار عنوان کتاب و پایان نامه جستجو کنند.

پایگاه اطلاع رسانی کتابخانه های ایران به کاربران کمک می کند تا بفهمند منابع مورد نظرشان در کدام کتابخانه های کشور موجود است و امکان مشاهده کتابهای هم خانواده و هم موضوع آن را نیز برایشان فراهم می کند. نحوه ارتباط با تمامی کتابخانه های عضو در این پایگاه نیز آمده است. این پایگاه می تواند نیاز محققان را برای یافتن اطلاعات یک کتاب با سرعت و سهولت و صرف کمترین هزینه برطرف کند. ویژگی بارز این پایگاه سادگی طراحی و سهولت دسترسی به منابع است.

کتابخانه های عضو پایگاه lib.ir در گروه های تخصصی، دانشگاهی، حوزوی و عمومی دسته بندی شده اند و کتابخانه های بزرگی مانند کتابخانه دانشگاه تهران، دانشگاه صنعتی شریف، مجلس، ملی و مرکزی آستان قدس رضوی، مرعشی نجفی در این مجموعه قرار دارند. در این وبسایت شما می توانید کتابهای موردنظرتان را براساس شاخص های گوناگون از جمله عنوان، موضوع، پدیدآورنده، محدودیت مکانی کتابخانه ها و سایر اطلاعات جستجو کرده و به اطلاعات چاپ و نشر آنها دسترسی پیدا کنید. این پایگاه با داشتن امکاناتی چون قفسه مجازی و درختواره موضوعی راه دسترسی محققان به مخازن کتابخانه ها را نیز هموار کرده که تا پیش از تاسیس این سایت برای پژوهشگران غیرممکن بود.

بانک اطلاعاتی، اطلاعات طرح‌های پژوهشی، همایش‌ها، مقاله‌ها و... نیز آمده است. تا آبان ماه ۱۳۹۲، در این پایگاه ۶۱۹۰۰۰ رکورد ثبت شده است. کاربران از طریق جستجو در این پایگاه می‌توانند به دسترسی به اطلاعات ۱۲۶ هزار و ۸۴۷ پایان‌نامه، ۹۰ هزار و ۷۶ رکورد طرح پژوهشی، ۱۳۹ هزار و ۲۸۶ مقاله مجله، ۲۷ هزار و ۸۴۰ گزارش دولتی، ۱۰۵ هزار و ۹۴۷ مقاله همایش و ۱۵ هزار و ۸۴۲ پایان‌نامه لاتین داشته باشند.

بانک اطلاعات نشریات کشور (مگ ایران)

در کشور ما نشریات متعددی به چاپ می‌رسند که عموماً به دلایل مختلف برای مخاطبین شناخته شده نیستند و حتی متخصصین آن رشته نیز از انتشار آنها بی‌اطلاع می‌باشند، همچنین بسیاری از علاقمندان و پژوهشگران نیازمند جستجو و مطالعه مقالات و مطالب مندرج در شماره‌های مختلف نشریات هستند که پاسخ آنها جز با استفاده از فن‌آوری اطلاعات مقدور نیست. از اینرو از سال ۱۳۸۰ سایت مگ ایران به نشانی www.magiran.com با هدف ایجاد مرجعی کامل و کارآمد از نشریات کشور در اینترنت، به منظور رفع نیاز محققین و علاقمندان و معرفی عناوین متنوع و بعضاً مهجور نشریات و بسترسازی برای حضور موثر این رسانه دیرپا در صنعت نو پای اطلاع‌رسانی کشور طراحی شد. سایت مگ ایران را باید بزرگترین مرجع و نمایشگاه دائمی مطبوعات کشور دانست.

از ابتدای تأسیس این پایگاه تاکنون (مهر ۱۳۹۲) اطلاعات بیش از ۱۵۰۰ نشریه در حال انتشار در کشور در این پایگاه قرار داده شده است. این خدمات شامل درج شناسنامه نشریه، طرح روی جلد و فهرست مطالب هر شماره و ارقام مقاله شناختی آنها با استفاده از مندرجات نشریه می‌باشد. کاربران می‌توانند با استفاده از فهرست الفبایی، فهرست موضوعی و جستجو به نشریات مورد نظر خود دست یابند.

کاربرانی که به دنبال اطلاعات نشریات کشور و یا جدیدترین شماره نشریات در حوزه‌های مختلف هستند، بهترین پایگاه برایشان سایت مگ ایران است. ویژگی مهم این سایت سرعت انتشار جدیدترین شماره مجلات است. البته متن کامل تعدادی از نشریات نیز در این سایت موجود است و کاربران می‌توانند با عضویت در این سایت و پرداختی مبلغی ناچیز متن کامل مقالات را دانلود نمایند.

پایگاه مجلات تخصصی نور (نورمگز)

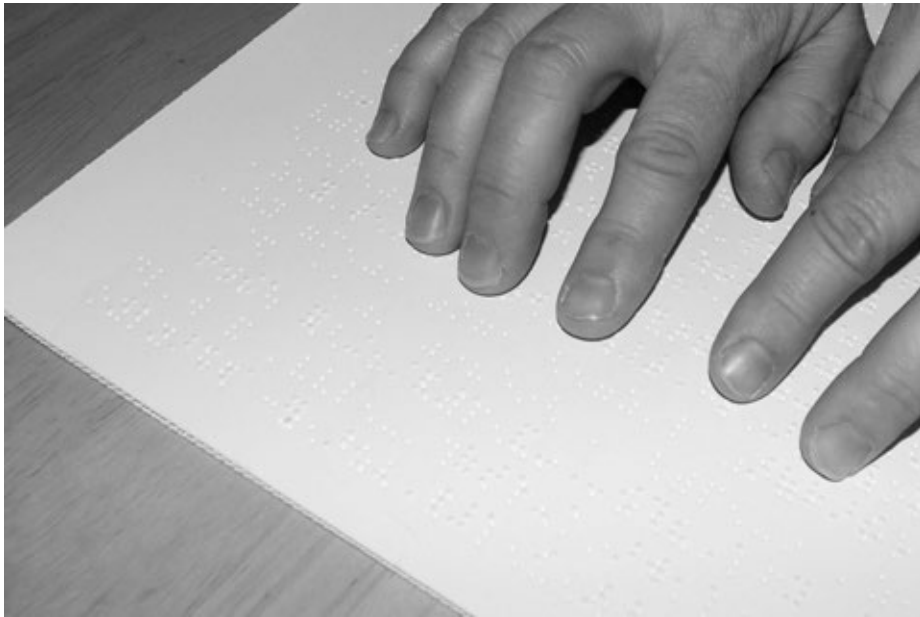
پایان‌نامه، پایگاه اطلاعات علمی به آدرس www.Sid.ir است. این پایگاه اینترنتی امکان دسترسی به چکیده و متن کامل مقالات را به صورت رایگان برای کاربران فراهم کرده و تا مهرماه ۱۳۹۲ اطلاعات و متن بیش از ۱۹۲۰۰۰ مقاله از نشریات دانشگاهی و حوزوی در آن وارد شده است. در فاز نخست این پروژه تنها مقالات علمی-پژوهشی در این پایگاه قرار گرفت، اما از حدود دو سال پیش نشریات علمی-ترویجی نیز به پایگاه افزوده شد.

در این پایگاه مقالات همه نشریات تخصصی که امتیاز خود را از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ایران دریافت کرده‌اند، نمایه شده و قابل مشاهده‌اند. به روزرسانی منظم و پوشش جامع منابع از مهم‌ترین ویژگی‌های پایگاه اطلاعات علمی SID بوده و مطالب این سایت مرجع در چهار گروه اصلی ژورنال‌های انگلیسی، فارسی، مجامع علمی (همایش‌ها) و طرح‌های پژوهشی تفکیک شده‌اند.

تعداد نشریه‌های گروه‌های مختلف در این پایگاه عبارتند از: رشته‌های گروه پزشکی ۱۶۳ عنوان؛ علوم انسانی ۴۰۷ عنوان؛ فنی-مهندسی ۷۰ عنوان؛ علوم پایه ۴۵ عنوان؛ کشاورزی، منابع طبیعی و دامپزشکی ۱۱۳ عنوان و هنر و معماری ۲۰ عنوان. همچنین ۲۱۲ مجله دانشگاه آزاد اسلامی و ۱۰ مجله دانشگاه پیام نور در این سایت نمایه شده‌اند. همچنین، به‌طور متوسط سالانه ۶۰۰ همایش در کشور برگزار می‌شوند که پایگاه اطلاعات علمی مقالات آنها را در سایت قرار داده و کاربران می‌توانند به تفکیک گروه‌های تخصصی یا نوع رویداد علمی مقالات را جست‌وجو کنند.

مرکز اطلاعات و مدارک علمی (irandoc)

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، پژوهشگاهی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است که به منظور پاسخ‌گویی به بخشی از نیازهای پژوهشی کشور در حوزه علوم و فناوری اطلاعات و مدیریت مدارک علمی تأسیس شده است. این پژوهشگاه با بیش از چهل سال سابقه، در مسیر گردآوری، سازماندهی و اشاعه اطلاعات علم و فناوری در حوزه‌های مختلف علوم، فعالیت کرده و تجربه و دانش مدیریت نظام علم و فناوری در سطح کلان را به‌دست آورده است. پایگاه اطلاعاتی پژوهشگاه به نشانی www.irandoc.ac.ir جامع‌ترین بانک پایان‌نامه‌های دانشگاهی در ایران می‌باشد. علاوه بر این در این

نیاز خود را از حجم عظیم اطلاعات این سایت پیدا کنند. سایت ایران نمایه موسسه فرهنگی و اطلاع‌رسانی نمایه که یکی از تخصصی‌ترین مجموعه‌های نمایه‌سازی مقالات کشور را ایجاد و روزانه دهها عنوان مقاله، نقد و گفتگوی مندرج در نشریات کشور را به شکل تخصصی نمایه‌سازی و در قالب بانک اطلاعاتی با قابلیت‌های متعدد جستجوهای پیشرفته در دسترس پژوهشگران قرار داده است. در پایگاه علمی پژوهشی ایران نمایه به آدرس www.irannamaye.ir تلاش شده تا نشریات تخصصی کشور در قالبهای علمی-پژوهشی، علمی-ترویجی و علمی-تخصصی در کنار نشریات عمومی کشور محور نمایه‌سازی قرار گرفته و براساس فرهنگهای اصطلاحات تخصصی و سرعنوان‌های موضوعی و نرم افزار ساده و کاربر پسند، به نیاز اولیه پژوهشگران پاسخی در خور داده شود. نشریات نمایه شده در این پایگاه، نشریاتی هستند که از سال ۱۳۵۷ به بعد منتشر شده‌اند. تاکنون یک میلیون و ۴۶۳۰۰۰ سند در این پایگاه نمایه‌سازی شده و متن آن در اختیار کاربران قرار داده شده است. این پایگاه منبع مناسبی برای جستجو در مقالات و اخبار روزنامه‌های منتشر شده در ایران است.

پایگاه مجلات تخصصی نور به نشانی www.noormags.com از مجموعه پایگاه‌های مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی است که وظیفه شناسایی و عرضه مجلات تخصصی علوم انسانی و اسلامی را بر عهده دارد. ایجاد گسترده‌ترین و کاملترین آرشیو مجلات و مقالات علوم انسانی و علوم اسلامی در اینترنت یکی از مهمترین اهداف راه اندازی پایگاه مجلات تخصصی بوده است.

درج هزاران شماره از صدها عنوان مجله تخصصی در قالب موضوعات مختلفی چون: «قرآن و حدیث»، «فلسفه، کلام و عرفان»، «فقه، اصول و حقوق»، «کتابداری و اطلاع رسانی»، «روان شناسی»، «اقتصاد»، «هنر»، «مدیریت»، «حقوق»، «علوم انسانی» و... این پایگاه را به یکی از مهمترین بانکهای اطلاعات مجلات در زمینه علوم اسلامی و علوم انسانی تبدیل کرده است. از جمله ویژگی‌های مهم این پایگاه، ارائه مجلات دارای رتبه علمی - پژوهشی و علمی - ترویجی در زمینه علوم انسانی است.

تهیه مجلات کهن و قدیمی در موضوعات فوق و درج بایگانی کاملی از این مجلات از جمله ویژگیهای مهم این پایگاه است که می‌تواند نوید بخش تحولی نوین در عرصه اطلاع رسانی مجلات باشد.

بر اساس آمار ارائه شده در پایگاه، تا زمان تهیه این گزارش (مهرماه ۱۳۹۲)، متن کامل ۱۱۵۵ عنوان نشریه که شامل ۵۰۴۱۰ جلد و بالغ بر ۸۲۰ هزار مقاله می‌شود، در پایگاه قرار داده شده است. سرعت بالا و طراحی بسیار جالب پایگاه، ویژگی منحصر به فردی برای این سایت ایجاد کرده است. کاربران با روشهای متنوع می‌توانند اطلاعات مورد